

Diamant

“Met zulke insinuaties maak je de politieke wereld kapot”

Volgens onderzoeksjournalistieke strip eten politici en topmagistraat uit hand diamantairs

De diamantsector heeft enkele welwillende politici én procureur-generaal Yves Liégeois omgekocht met cadeaus om haar belangen te verdedigen in een miljardenfraudezaak. Dat suggereert de journalistieke strip *Diamantgate* op de nieuwssite Apache. De beschuldigde politici reageren boos.

• “Ik besef dat het er choquerend uitziet. Maar wat er gebeurt, is ook hallucinant”, zegt de Antwerpse illustrator Yves De Ridder, die de strip samen met nieuwswebsite Apache maakte.

Diamantgate start met een vergadering van het Diamantforum, waar naast voorzitter Jan Jambon (N-VA) onder anderen Servais Verherstraeten (CD&V) en Open Vld-parlementslid Willem-Frederik Schiltz aanwezig zijn. Thema: het fiscaal onderzoek van het Antwerps parket naar ruim 170 Antwerpse diamantairs die voor meer dan 1 miljard euro belastingen zouden ontdoken hebben.

De strip suggereert dat de parlementsleden afspraken om een wet door te stemmen die de diamantairs de kans zou geven hun veroordeling af te kopen. In ruil zouden ze cadeaus en snoepreijes krijgen. “Het fiscaal onderzoek zou erg nefast kunnen uitdraaien voor de diamantsector”, zegt Schiltz in de strip. “Wellicht kunnen we dit onderzoek positief beïnvloeden door passend wetgevend werk te verrichten.” In een volgend vakje licht professor fiscaal recht Axel Haelterman het voorstel, dat hij zelf schreef, toe: “Ik treed op als advocaat van de diamantsector in het lopende onderzoek. Ik ben Servais zeer erkentelijk dat hij het voorstel over de veruiming van de minnelijke schikking heeft ingediend. Als dit effectief wet wordt (wat ook gebeurde in april 2011, red.), kunnen diamantairs in alle fases van een strafzaak hun veroordeling afwenden door een financiële deal te sluiten met het parket.”

Verderop belooft de Antwerpse procureur-generaal Yves Liégeois in een vergadering met Haelterman en ex-minister van Justitie Stefaan De Clerck (CD&V) dat hij fraudejager Peter Van Calster zal “criminaliseren” om zo het onderzoek te saboteren.

De Ridder erkent dat de dialogen misschien niet helemaal exact werden gevoerd. “Maar inhoudelijk zijn ze volledig waarheidsgetrouw. Daarom durf ik ook alle namen in het dossier te gebruiken. Ziet Liégeois er duivels uit? Tja, die look heeft hij nu eenmaal. En zo gedraagt hij zich ook. Het is hallucinant hoe in dit dossier de scheiding der machten met de voeten wordt getreden.”

Fantasie

De betrokken politici reageren geschokt. “Zo maak je de politiek dood”, zegt Willem-Frederik Schiltz. “Men breit halve waarheden aan elkaar tot een groot complot van de diamantsector. Het is niet omdat daar een paar rotte appels

Stripjournalistiek, *graphic journalism, reportage drawing*. Het zijn verschillende namen voor hetzelfde, relatief nieuwe genre. “Een interessant genre”, zegt professor media- en communicatierecht Leo Neels (foto). “Maar door het dubbelzinnig karakter van zo’n strip is de verantwoordelijkheid van de auteur/tekenaar groot.”

“Dat Liégeois er zo duivels uitziet? Die look heeft hij nu eenmaal. En hij gedraagt zich ook zo.”

YVES DE RIDDER
ILLUSTRATOR

tussenzitten, dat de hele mand rot is. Ik ben te goeder trouw en wil niet op één hoop ge gooid worden met foefelaars en fraudeurs. Dit flutverhaal zal me niet weerhouden om de belangen van de Antwerpse diamantsector te blijven verdedigen.”

Jan Jambon sluit zich daarbij aan. “Dit is pure fantasie. Het Diamant Forum dient om een respectabele economische tak in Antwerpen te houden. Het is onze taak als politici om te luisteren naar de belangen van de diamantairs. Meer gebeurt daar niet.”

“Niet ingediend op voorzet van sector”

Maar CD&V, N-VA en Open Vld waren wel de drijvende kracht achter de uitbreiding van de afkoopwet. En die kwam sommige diamantairs héél goed uit. Verherstraeten ontkent dat hij het wetsvoorstel indiende op voorzet van de diamantsector. “De wet werd al veel langer voorbereid op het kabinet van minister De Clerck. Veel actoren van Justitie waren er vragende partij voor. Vaak leiden megafraudezaken tot verjaring en vrijspraak. Dan is het beter dat er een minnelijke schikking kan worden getroffen en de overheid tenminste de schade plus een boete recupereert. Het voorstel was bovendien gekoppeld aan de opheffing van het bankgeheim, waardoor men makkelijker bankgegevens kan napluizen. Ik vind dat een eerbaar compromis.”

Maar is het wel koosjer dat Axel Haelterman de pen ervan vasthield, terwijl hij tegelijk als advocaat van de diamantsector optreedt? “Wie de pen vasthield, speelt geen rol”, vindt Jambon. “Er was een democratische meerderheid voor in het parlement. Via de minnelijke schikking krijgt de staat veel sneller het geld waar ze recht op heeft en kan de diamantsector sneller de bladzijde omdraaien, in plaats van nog jaren economische schade te lijden. Al de rest zijn insinuaties.”

Dus de parlementsleden kregen geen snoepreijes en dure lunches in ruil voor hun inzet? “Die vraag gaat al te ver”, windt Verherstraeten zich op. “Ik heb al veel wetsvoorstellen ingediend die bepaalde belangen behartigden, maar ik heb nog nooit iets in ruil ontvangen.”

Jambon ziet toch één positieve noot: “Ik ben gecharmeerd door mijn lijn in de strip. In ’t echt is mijn buik dikker.”

RAF LIEKENS, SYLVIA MARIËN

FOTO'S WWW.STUDIO-IEF.BE, WWW.APACHE.BE

“Zo’n dubbelzinnige strip vergroot de verantwoordelijkheid van de tekenaar/auteur”

• “De journalistieke strip neemt als getekende reportage een plaats in tussen de geschreven en de gefilmde reportage”, stelt Denieuwe-reporter.nl. “Als ooggetuigeverslag is het genre uniek: informatiever dan de geschreven reportage, want tot in de kleinste details worden omgevings, gezichten en gebeurtenissen vastgelegd; persoonlijker dan de gefilmde variant omdat de tekenaar vaak zichzelf opvoert als personage om

het verhaal adequaat te kunnen vertellen, en dat doet in zijn of haar eigen handschrift.”

Bekend is de Amerikaanse cartoon-journalist Joe Sacco met zijn journalistieke strips over onder meer Palestina en de Balkan. Bij ons heeft stripauteur Jeroen Janssen net *Doel* uit, zijn persoonlijke reportage over het verdwijnende havendorp.

In het geval van *Diamantgate* is het opletten, vindt professor Leo Neels. “De tekenaar/auteur heeft zich gebaseerd op gecheckte artikels, maar

de dialogen zijn wel creatief aangepakt. En fictie is per definitie iets anders dan journalistiek. Dat kan het voor de lezer onduidelijk, dubbelzinnig maken. En de tekenaar/auteur kan door de elementen die hij toevoegt schade aanrichten bij de mensen die hij noemt.”

“Vergelijk het met de tv-reeks *Albert II*. Wat was echt en wat niet? Door te spelen met die dubbelzinnigheid is de verantwoordelijkheid van de auteur/tekenaar naar zijn personages nog groter, vind ik.” **SYMA/FOTO BELGA**